

به نام خدا

خوانداری

چهارم دبستان

۱۳۹۳

نام

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های
درسی ابتدایی و متوسطه نظری
نام کتاب: فارسی چهارم دبستان (مهارت‌های خوانداری) - ۱۴
شورای برنامه‌ریزی:

نازیلا بهروان، حسن ذوالفقاری، عبدالرحمن صفاریپور، گلزار
فرهادی، حسین قاسم‌پور مقدم، راحله محمدی، مهتاب
میرایی آشتیانی و فرح نجاران
مؤلفان: فریدون اکبری شلدره، معصومه نجفی‌پازکی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع :
اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

مدیر امور فنی و چاپ: سید احمد حسینی
مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی
تصویرگران: حسین آسیوند (بخوان و ببندش، حکایت) - ثنا حسین پور
(درس‌های اصلی) - راحله برخوردار (بخوان و حفظ کن) - سحر خراسانی
(مثل) - مجید ذاکری یونسی (تصویرخوانی، قصه‌گویی)
طراح گرافیک، صفحه‌آرا و طراح جلد: جواد صفری
طراح خط رایانه‌ای: کامران انصاری
حروفچین: فاطمه باقری مهر
مصحح: علی نجمی، حسین چراغی
امور آماده‌سازی خبر: زینت بهشتی شیرازی
امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور
ناشر: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی، تهران: خیابان
ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۹-۱۱۶۱۱۶۸۸۳، دورنگار: ۹۲۶۶۰۸۸۳، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
وب سایت: www.chap.sch.ir
چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۳
حق چاپ محفوظ است.

ISBN 978-964-05-2362-9

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۳۶۲-۹

امام خمینی: امید من به شما دبستانی‌هاست.

۶ سخنی با آموزگاران گرامی

۸ ستایش

۹ فصل اول: آفرینش

۱۰ درس اول: آفریدگار زیبایی

۱۶ بخوان و حفظ کن: خبرِ داغ

۱۸ درس دوم: کوچِ پرستوها

۲۳ بخوان و بیندیش: در جست و جو

۲۸ حکایت: قوی‌ترین حیوان جنگل

۲۹ فصل دوم: دانایی و هوشیاری

۳۰ درس سوم: رازِ نشانه‌ها

۳۴ بخوان و حفظ کن: روباه و زاغ

۳۶ درس چهارم: ارزشِ علم

۴۲ درس پنجم: رهایی از قفس

۴۸ بخوان و بیندیش: قدمِ یازدهم

۵۲ مَثَل

۵۳ فصل سوم: ایرانِ من

۵۴ درس ششم: آرشِ کمان‌گیر

۶۰ بخوان و حفظ کن: باران

۶۲ درس هفتم: مهمانِ شهر ما

۶۷ بخوان و بیندیش: انتظار

۷۲ مَثَل

فصل چهارم: فرهنگ بومی ۷۳

درس هشتم: درس آزاد ۷۴

مثل ۷۵

بخوان و حفظ کن ۷۶

درس نهم: درس آزاد ۷۷

مثل ۷۸

فصل پنجم: نام‌آوران ۷۹

درس دهم: باغچه‌ی اطفال ۸۰

بخوان و حفظ کن: همای رحمت ۸۷

درس یازدهم: فرمانده دل‌ها ۸۸

درس دوازدهم: اتفاق ساده ۹۴

بخوان و بیندیش: دوست بچه‌های خوب ۹۸

حکایت: نوشتن نامه ۱۰۲

فصل ششم: راه زندگی ۱۰۳

درس سیزدهم: لطف حق ۱۰۴

بخوان و حفظ کن: امید ۱۰۷

درس چهاردهم: ادب از که آموختی؟ ۱۰۸

درس پانزدهم: شیر و موش ۱۱۲

بخوان و بیندیش: هفت مُروارید سُرخ ۱۱۶

مثل ۱۲۲

فصل هفتم: علم و عمل ۱۲۳

درس شانزدهم: پرسشگری ۱۲۴

بخوان و حفظ کن: خرد و دانش ۱۲۸

درس هفدهم: مدرسه‌ی هوشمند ۱۳۰

بخوان و بیندیش: کارت اعتباری ۱۳۵

مثل ۱۳۹

نیایش ۱۴۰

واژه‌نامه ۱۴۱

سخنی با آموزگاران گرامی

به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین

پس از حمد و ستایش پروردگار مهربان، به آگاهی می‌رسانیم که کتاب فارسی پایه‌ی چهارم، بر بنیاد رویکرد عام «برنامه‌ی درسی ملی جمهوری اسلامی ایران»، یعنی شکوفایی فطرت الهی، استوار است و با توجه به عناصر پنجگانه (علم، تفکر، ایمان، اخلاق و عمل) و جلوه‌های آن در چهار پهنه‌ی (خود، خلق، خلقت و خالق) تألیف و سازماندهی شده است. رویکرد خاص برنامه‌ی زبان‌آموزی بر آموزش مهارت‌های زبانی و فرازبانی یا مهارت‌آموزی، استوار است؛ به همین روی، در کتاب فارسی چهارم، افزون بر آموزش چهار مهارت گوش‌دادن، سخن‌گفتن، خواندن و نوشتن، به آموزش و تقویت تفکر، نقد و تحلیل و پرورش سواد ادراکی نیز توجه شده است. آموزش سطوح پیشرفته‌ی چهار مهارت اصلی زبان از کتاب فارسی سوم دبستان آغاز شده است و در این کتاب، همان زنجیره‌ی محتوایی، تداوم یافته است؛ بنابراین لازم است آموزگاران محترم پایه‌ی چهارم کاملاً با فارسی سوم دبستان آشنا باشند تا بتوانند فرایند آموزش را درست در مسیر اهداف برنامه، پیش ببرند.

🌟 بسته‌ی آموزشی فارسی چهارم دبستان شامل اجزای زیر است:

- کتاب فارسی مهارت‌های خوانداری
- کتاب فارسی مهارت‌های نوشتاری
- کتاب راهنمای معلم
- لوح فشرده‌ی کتاب گویا و متن‌های شنیداری

🌟 کتاب فارسی مهارت‌های خوانداری

این کتاب از یک سو بر قلمرو دریافتی یا ادراکی زبان تمرکز دارد؛ لذا درست دیدن، درک خوانداری و درک شنیداری را آموزش می‌دهد

و از سوی دیگر با قلمرو تولیدی زبان پیوند می‌یابد و در فرایند یاددهی - یادگیری به ریزمهارت‌های خوانداری مانند رعایت آهنگ، لحن کلام، تکیه، مکث و درنگ در خوانش متن و سخن گفتن انتقادی می‌پردازد.

کتاب فارسی مهارت‌های خوانداری در هفت فصل و هفده درس در ساختاری علمی و با محتوایی هدفمند، برای تقویت مهارت‌های زبانی، طراحي و سازماندهی شده است.

🌱 کتاب فارسی مهارت‌های نوشتاری

برای آشنایی با ساختار و محتوای این کتاب، پیشگفتار کتاب نوشتاری را مطالعه کنید.

🌱 کتاب راهنمای معلم

کتاب راهنمای معلم فارسی چهارم به سبب پیوستگی محتوایی و گره‌گشایی در آموزش و کاربست روش‌های مناسب، بسیار اثرگذار است. در این کتاب رویکرد و اهداف برنامه‌ی درسی فارسی چهارم به گستردگی بیان شده و سطوح مهارت‌های زبانی به صورت کاملاً روشن ارائه شده است؛ سپس در راستای آن، شاخص‌های ارزشیابی هر سطح نیز مشخص گردیده است.

زمان‌بندی پیشنهادی تدریس درس‌ها، بین ۹ تا ۱۱ جلسه تعیین شده است؛ به کارگیری روش‌های تدریس فعال و طراحي‌های مناسب آموزشی از ضروریات این برنامه است و نمونه سؤال‌هایی جهت ارزشیابی و مرور آموخته‌ها ارائه شده است. بار دیگر مطالعه‌ی کتاب راهنمای معلم پیش از ورود به فضای درس و کلاس و آغاز فرایند آموزش، به همهی همکاران، توصیه می‌شود.

🌱 لوح فشرده‌ی کتاب گویا و متن‌های شنیداری

آموزش خواندن با لحن و آهنگ متناسب با فضای متن، اهمیت ویژه‌ای دارد؛ افزون بر آن تمرکز و درک شنیداری در تقویت مهارت گوش کردن، پیش‌نیاز آموزش سایر مهارت‌های زبانی است. کتاب فارسی چهارم، لوح فشرده‌ی «کتاب گویا» را برای آموزش لحن و درست خواندن به همراه دارد. همچنین لوح فشرده‌ی «متن‌های شنیداری» در جهت تقویت مهارت گوش دادن و سخن گفتن طراحی شده است.

🌱 گروه زبان و ادب فارسی 🌱 دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

خدا

ستایش

به مادر گفتم: «آخر این خدا کیست؟
که هم در خانگی ما هست و هم نیست
تو گفتی مهربان تر از خدا نیست
دمی از بندگان خود جدا نیست
چرا هرگز نمی آید به خوابم؟
چرا هرگز نمی گوید جوابم؟
نماز صبحگاهت را شنیدم
تو را دیدم، خدایت را ندیدم.»
به من آهسته مادر گفت: «فرزند!
خدا را در دل خودجوی، یک چند
خدا در رنگ و بوی گل، نهان است
بهار و باغ و گل، از او نشان است
خدا در پاکی و نیکی است، فرزند!
بُود در روشنایی ها، خداوند.»

پروین دولت آبادی

